

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

30 septembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componența:

președinte – Nicolae Gordilă,

judcători – Iurie Diaconu, Ion Guzun, Vladimir Timofti, Petru Moraru,

a judecat, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 martie 2014, de către procurorul Procuraturii de nivelul Curții de Apel Chișinău, Brigai Sergiu și avocatul Tăbîrță Adrian, în numele inculpatului

Gîndea Vitalie Ion, născut la 08 septembrie 1970, originar și domiciliat mun. Chișinău, str. Drumul Crucii 98 ap. 25.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. în prima instanță din 11.03.2011 pînă la 20.06.2012

2. în instanța de apel din 23.08.2012 pînă la 17.01.2013

23.07.2013 pînă la 05.03.2014

3. în instanța de recurs din 02.04.2013 pînă la 18.06.2013

26.06.2014 pînă la 30.09.2014

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 20 iunie 2012, Gîndea V.I. a fost achitat de sub învinuire a infracțiunilor prevăzute de art. 41, 42 alin. (4), (5), 151 alin. (4), 287 alin. (3) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost comisă de către inculpat.

2. Gîndea V.I. de către organele de urmărire penală a fost învinuit de faptul, că la 01 februarie 2008, în jurul orei 20.20, aflîndu-se la intersecția str. Ismail și 31 august 1989, mun. Chișinău, adică într-un loc public, acționînd împreună și de comun acord cu alte două persoane neidentificate de către organul de urmărire penală, încălcînd grosolan ordinea publică și manifestînd o vădită lipsă de stimă și respect față de societate, urmărind scopul manifestării bravurii față de Timercan Pavel Ion, Simion Ion Andrei și Timercan Vitalie Ion, din motivul că ultimul și-a satisfăcut necesitățile fiziologice pe autobusul de model „MAN”, care era parcat lîngă bordură, s-a exprimat cu cuvinte necenzurate în adresa acestora și, împreună cu persoanele neidentificate, care fiind instigate de comportamentul lui Gîndea V.I., i-au agresat pe Timercan P.I., Simion I.A. și Timercan V.I., după ce unul din ei i-a aplicat o lovitură cu un obiect de metal în regiunea stîngă a capului lui Timercan V.I., cauzîndu-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 63/278 din 06 august 2008, vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, în urma cărora victima a decedat.

Ulterior, la 01 februarie 2008, în jurul orei 20.25, Gîndea V.I. a îndemnat persoanele neidentificate să părăsească locul infracțiunii întru evitarea consecințelor nefavorabile, și în discuție cu Timercan P.I., despre care nu cunoștea că este fratele victimei, i-a propus bani pentru ca acesta să declare că Timercan V.I. a căzut jos de sine stătător și s-a lovit în regiunea capului.

Acțiunile lui Gîndea V.I. de către organul de urmărire penală au fost încadrate în baza art. 287 alin. (3) Cod penal – *huliganism, adică, acțiuni intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, de către 3 persoane, cu aplicarea a unui obiect pentru vătămarea integrității sănătății.*

Tot el, la 01 februarie 2008, în jurul orei 20.20, aflîndu-se la intersecția str. Ismail și 31 august 1989, mun. Chișinău, acționînd împreună și de comun acord cu alte două persoane neidentificate, urmărind scopul manifestării bravurii față de Timercan P.I., Simion I.A. și Timercan V.I., din motivul că ultimul și-a satisfăcut necesitățile fiziologice pe autobusul de model „MAN”, care era parcat lîngă bordură, s-a exprimat cu cuvinte necenzurate în adresa acestora și, împreună cu persoanele neidentificate, care fiind instigate de comportamentul lui Gîndea V.I., i-au agresat pe Timercan P.I., Simion I.A. și Timercan V.I., după ce unul din ei i-a aplicat o lovitură cu un obiect de metal în regiunea stîngă a capului lui Timercan V.I., cauzîndu-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 63/278 din 06 august 2008, vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, ce se află în legătură cauzală directă în urma cărora victima a decedat.

Ulterior, la 01 februarie 2008, în jurul orei 20.25, Gîndea V.I. a îndemnat persoanele neidentificate să părăsească locul infracțiunii întru evitarea consecințelor nefavorabile și în discuție cu Timercan P.I., despre care nu cunoștea că este fratele victimei, i-a propus bani pentru ca acesta să declare că Timercan V.I. a căzut jos de sine stătător și s-a lovit în regiunea capului.

Acțiunile lui Gîndea V.I. de către organul de urmărire penală au fost încadrate în baza art. 41, 42 alin. (4), (5), 151 alin. (4) Cod penal – *prin participăție la vătămarea intenționată gravă a integrității sănătății, de trei persoane, care a provocat decesul victimei.*

3. Sentința menționată a fost contestată cu apel de către procuror, în care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Gîndea V.I. să fie condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod Penal, la 3 ani închisoare, iar în baza art. 41, 42 alin. (4), (5), 151 alin. (4) Cod penal, la 8 ani închisoare. În baza art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, să-i fie stabilită pedeapsa definitivă de 9 ani închisoare, în penitenciar de tip închis.

În susținerea apelului procurorul a invocat că, instanța de fond incorect a apreciat probele administrate la caz, deoarece partea acuzării a prezentat suficiente probe care, în opinia acestuia, confirmă vinovăția inculpatului în săvîrșirea infracțiunilor imputate, acestea nefiind apreciate de instanță la justa lor valoare, și anume: declarațiile părții vătămăte, a martorilor și alte probe care au fost puse la baza învinuirii și, neîntemeiat a adoptat o sentință de achitare.

3.1 Sentința menționată a fost contestată cu apel și de către avocatul Sîrbu-Beșliu Irina, în numele succesorului părții vătămate Timercan P.I., în care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Gîndea V.I. să fie condamnat în baza art. 287 alin. (3) și art. 41, 42 alin. (4), (5), art. 151 alin.(4) Cod penal, în limitele sancțiunilor prevăzute la articolele date, fără aplicarea art. 79 și 90 Cod penal.

În motivarea cererii de apel s-a invocat, că instanța nu a dat apreciere justă declarațiilor succesorului părții vătămate, care a declarat că Gîndea V.I., a aplicat lovituri lui Timercan V.I., mai mult ca atît a interpretat eronat aceste declarații, precum și că în materialele cauzei există suficiente probe care confirmă vinovăția lui Gîndea V.I. în comiterea infracțiunilor incriminate.

4. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 ianuarie 2013, au fost respinse apelurile declarate și menținută sentința.

5. Împotriva deciziei a declarat recurs ordinar procurorul, care a solicitat casarea acesteia și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, pe motiv că instanța nu a dat o apreciere corespunzătoare probelor, pripit și greșit au concluzionat despre nevinovăția lui Gîndea V.I.

5.1. Împotriva deciziei a declarat recurs ordinar și avocatul Sîrbu-Beșliu Irina, în numele succesorului părții vătămate, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Gîndea V.I. să fie condamnat în baza art. 287 alin. (3) și art. 41, 42 alin. (4), (5), 151 alin. (5) Cod penal, ori remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, invocînd că decizia instanței de apel este o reiterare a conținutului sentinței atacate, atît instanța de fond cît și cea de apel nu au cercetat sub toate aspectele probele prezentate, au examinat cauza unilateral și eronat, concluzionînd că declarațiile lui Timercan P.I. sunt contradictorii. La fel, eronat nu au fost apreciate critic și declarațiile martorului Țurcanu I.

6. Prin decizia Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 18 iunie 2013, recursurile ordinare declarate au fost admise, casată decizia și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea soluției sale, instanța de recurs a menționat că, argumentele invocate în recursuri își găsesc reflectare în starea reală a lucrurilor statuată în cauză, inclusiv sub aspectul că, judecînd apelurile, instanța de apel nu a înlăturat incertitudinile ridicate de apelanți, ci doar le-a expus succint, fără a le analiza în ansamblul lor, coroborîndu-le cu celelalte probe administrate în dosar.

De asemenea, instanța de apel a apreciat unilateral probele administrate la dosar, acordînd o valoare primară probelor care, în opinia acestei instanțe, demonstrează nevinovăția lui Gîndea V.I., în detrimentul celor aduse de partea acuzării.

Instanța de recurs a menționat că este neîntemeiată respingerea demersului înaintat în cadrul ședinței de judecată a instanței de apel a avocatului succesorului părții vătămate, privind necesitatea audierii suplimentare a martorului Timercan Tudor, or, careva motive întemeiate în acest sens instanța de apel nici nu a reținut.

7. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 martie 2014, au fost admise apelurile declarate, casată sentința, pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Gîndea V.I. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, la 3 ani închisoare, în penitenciar de tip semiînchis, iar procesul penal pornit în baza art. 42 alin. (4), (5), 151 alin. (4) Cod penal a fost încetat în baza art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece există alte circumstanțe ce exclud tragerea la răspundere penală.

Instanța de apel a constatat că, Gîndea V.I. la 01 februarie 2008, în jurul orei 20.20, aflîndu-se la intersecția str. Ismail și 31 august 1989, mun. Chișinău, adică într-un loc public, acționînd împreună și de comun acord cu alte două persoane neidentificate de către organul de urmărire penală, încălcînd grosolan ordinea publică și manifestînd o vădită lipsă de stimă și respect față de societate, urmărind scopul manifestării bravurii față de Timercan P.I., Simion I.A. și Timercan V.I., din motivul că ultimul și-a satisfăcut necesitățile fiziologice pe autobusul de model „MAN”, care era parcat lîngă bordură, s-a exprimat cu cuvinte necenzurate în adresa acestora și, împreună cu persoanele neidentificate, care fiind instigate de comportamentul lui Gîndea V.I., i-au agresat pe Timercan P.I., Simion I.A. și Timercan V.I., după ce unul din ei i-a aplicat o lovitură cu un obiect de metal în regiunea stîngă a capului lui Timercan V.I., cauzîndu-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 63/278 din 06 august 2008, vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, în urma cărora victima a decedat.

Ulterior, la 01 februarie 2008, în jurul orei 20.25, Gîndea V.I. a îndemnat persoanele neidentificate să părăsească locul infracțiunii întru evitarea consecințelor nefavorabile, și în discuție cu Timercan P.I., despre care nu cunoștea că este fratele victimei, i-a propus bani pentru ca acesta să declare că Timercan V.I. a căzut jos de sine stătător și s-a lovit în regiunea capului.

Tot el, la 01 februarie 2008, în jurul orei 20.25, aflîndu-se la intersecția str. Ismail și 31 august 1989, mun. Chișinău, acționînd împreună și de comun acord cu alte două persoane neidentificate, urmărind scopul manifestării bravurii față de Timercan P.I., Simion I.A. și Timercan V.I., din motivul că ultimul și-a satisfăcut necesitățile fiziologice pe autobusul de model „MAN”, care era parcat lîngă bordură, s-a exprimat cu cuvinte necenzurate în adresa acestora și, împreună cu persoanele neidentificate, care fiind instigate de comportamentul lui Gîndea V.I., i-au agresat pe Timercan P.I., Simion I.A. și Timercan V.I., după ce unul din ei i-a aplicat o lovitură cu un obiect de metal în regiunea stîngă a capului lui Timercan V.I., cauzîndu-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 63/278 din 06 august 2008, vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, în urma cărora victima a decedat.

Ulterior, la 01 februarie 2008, în jurul orei 20.25, Gîndea V.I. a îndemnat persoanele neidentificate să părăsească locul infracțiunii întru evitarea consecințelor nefavorabile și în discuție cu Timercan P.I., despre care nu cunoștea că este fratele victimei, i-a propus bani pentru ca acesta să declare că Timercan V.I. a căzut jos de sine stătător și s-a lovit în regiunea capului.

În motivarea soluției sale instanța de apel a menționat, că necătînd la faptul că Gîndea V.I. vina în cele incriminate nu a recunoscut, însă reieșind din probele administrate la dosar vinovăția lui este dovedită integral, iar concluziile instanței de fond precum că, fapta nu a fost săvârșită de Gîndea V.I., este nejustificată și neîntemeiată. Astfel, reieșind din totalitatea de probe administrate pe dosar, instanța de apel a considerat că, acțiunile lui Gîndea V.I. se supun recalificării de la art.287 alin.(3) Cod penal la art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal.

Instanța de apel a reținut că, concluzia instanței de fond, precum că în acțiunile lui Gîndea V.I. lipsește latura subiectivă a huliganismului, deoarece nu a fost probat faptul că a acționat cu intenție directă și au conștientizat și dorit să încalce ordinea publică, lipsesc probe ce ar dovedi că, acțiunile lui Gîndea V.I. au fost însoțite de acțiuni intenționate care încalcă grosolan ordinea publică și manifestă respect față de societate, precum și că acțiuni care se deosebesc printr-o obraznicie deosebită nu-s confirmate.

Astfel, în opinia instanței de apel, prin prisma Hotărârii Plenului CSJ nr.4 din 19.06.2006 cu privire la practica judiciară în cauzele penale despre huliganism, acțiunile intenționate ale lui Gîndea V.I. au fost exprimate prin încălcarea grosolană, insistentă și demonstrativă a ordinii publice, acțiuni care în conformitate cu prevederile art. 131 Cod penal au avut loc într-un loc public, acțiuni însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, fapt probat de rapoartele de expertiză medico-legală, care atestă prezența la partea vătămată a leziunilor corporale, acțiuni care prin conținutul său se deosebesc prin cinism deosebit - încălcarea insistentă și demonstrativă a regulilor morale în prezența mulțimii de persoane care se aflau în preajmă, acțiuni însoțite de tulburarea liniștii, gălăgie, fapt confirmat de declarațiile părții vătămate, martorilor și de însăși declarațiile lui Gîndea V.I., precum și obraznicie deosebită manifestată prin încălcarea grosolană a ordinii publice însoțită de acte de violență asupra părții vătămate.

Reieșind din cele expuse, instanța de apel a considerat că, acțiunile lui Gîndea V.I. urmează a fi calificate în baza art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal, deoarece totalitatea probelor acumulate la cauza penală indică faptul că ultimul a săvârșit această infracțiune imputată.

Mai mult ca atât, instanța de apel a concluzionat că, în cadrul urmăririi penale și în instanța de judecată s-a stabilit că conflictul a fost inițiat de inculpat, astfel au acționat anume cu intenție directă, conștientizînd că, acțiunile lui ilegale huliganice începute în stradă într-un loc și timp accesibil publicului și atentează la regulile sociale și morale de conviețuire, acțiuni ilegale urmate de aplicarea violenței din partea inculpatului, fapt confirmat prin raportul de expertiză medico-legală nr.63/278 din 06 august 2008, potrivit căruia moartea cet. Timercan V.I. a survenit în rezultatul vătămarilor corporale grave, ce se află în legătură cauzală directă cu survenirea morții.

Astfel, concluzia instanței de fond privind achitarea lui Gîndea V.I., pe motiv că nu a fost săvârșită de ultimul instanța de apel a considerat-o nejustificată, fiind bazată

doar pe declarațiile inculpatului, pe care Colegiul penal a Curții de apel le-a apreciat critic, ca fiind date în scop de apărare și eschivare de la răspundere penală.

Totodată, instanța de apel a considerat că, circumstanțele stabilite duc incontestabil la încetarea procesului penal pornit în baza art. 41, 42 alin. (4), (5), 151 alin. (4) Cod penal, în conformitate cu prevederile art.391 alin.(1), pct.6) Cod de procedură penală, deoarece aceste circumstanțe exclud tragerea la răspundere penală și la adoptarea unei sentințe de încetare.

8. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorul Sergiu Brigai, a declarat recurs ordinar în care a solicitat casarea parțială a acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului său, procurorul a invocat că:

- instanța de apel a calificat acțiunile lui Gîndea V.I. în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, deși a constatat aceiași faptă de care a fost pus sub învinuire în baza art. 287 alin. (3) Cod penal;

- chiar dacă Gîndea V.I. a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, însă nu s-a ținut cont de faptul că infracțiunea dată face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave și fapta fiind comisă la 01 februarie 2008, conform art. 60 Cod penal Gîndea V.I. urma să fie liberat de răspundere penală în legătură cu intervenirea prescripției tragerii la răspundere penală;

- în partea încetării procesului penal de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 41, 42 alin. (4), (5), 151 alin. (4) Cod penal, instanța de apel nu a motivat în ce constă „excesul de autor” și nu a luat în considerație faptul că Gîndea V.I. a fost pus sub învinuire ca persoana care a contribuit la săvârșirea infracțiunii în calitate de instigator și complice. Mai mult, în cazul cînd instanța de apel a constatat „împreună și de comun acord”, nu poate fi invocată existența „excesului de autor”;

- instanța de apel nu a apreciat probele acuzării, făcînd trimitere unilateral numai la concluziile instanței de fond și declarațiile inculpatului.

8.1. Avocatul Tăbîrță Adrian, în numele inculpatului, de asemenea, a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei, cu menținerea sentinței de achitare, invocînd că:

- la momentul pronunțării deciziei expirase termenul de prescripție de atragere la răspundere penală;

- probele administrate la caz sunt contradictorii și nu confirmă vinovăția inculpatului de săvârșirea infracțiunii prevăzute în art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal;

- instanța de apel eronat a apreciat probele anexate la dosar, care nu confirmă vinovăția inculpatului;

- la baza deciziei de condamnare sunt puse aceleași probe ce au stat și la baza sentinței de achitare.

9. Avocatul Tăbîrță Adrian, în numele inculpatului, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință

privind opinia sa asupra recursului declarat de către procuror, solicitînd respingerea acestuia ca nefondat, menționînd aceleași temeuri ca și cele invocate în recursul său.

10. Verificînd argumentele invocate în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursurile declarate urmează a fi admise din următoarele considerente:

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit cerințelor aceluiași articol, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvîrșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărîrea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel, iar erorile nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

Analizînd conținutul recursurilor declarate de către procuror și apărătorul inculpatului, Colegiul penal lărgit constată că ambii recurenți pun la baza recursurilor sale dezacordul cu încadrarea acțiunilor lui Gîndea V.I. de către instanța de apel.

Astfel, întru expunerea concluziilor sale Colegiul va purcede la analiza acțiunilor lui Gîndea V.I. în raport cu încadrarea juridică efectuată de instanța de apel pe fiecare capăt de învinuire.

Cu referire la capătul de învinuire de comitere a infracțiunii prevăzute în art. 287 Cod penal, huliganism:

Din materialele cauzei se constată că, Gîndea V.I. de către:

- organul de urmărire penală a fost învinuit, în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, adică, „*acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, de către 3 persoane, cu aplicarea a unui obiect pentru vătămarea integrității sănătății*”;

- instanța de fond a fost achitat pe acest capăt de învinuire, pe motiv că fapta nu a fost comisă de către inculpat;

- instanța de apel a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute în art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, adică, „*acțiuni intenționate care încalcă grosolan ordinea publică și exprimă o lipsă de respect față de societate, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, precum și acțiuni care se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită săvârșită de mai multe persoane*”.

În acest context Colegiul remarcă fapta constatată, de care a fost pus sub învinuire de procuror în baza art. 287 alin. (3) Cod penal: „*Gîndea V.I. ... aflîndu-se ... într-un loc public, acționînd împreună și de comun acord cu alte două persoane ... încalcînd grosolan ordinea publică și manifestînd o vădită lipsă de stimă și respect față de societate, urmărind scopul manifestării bravurii ... s-a exprimat cu cuvinte necenzurate ... și, împreună cu persoanele neidentificate, care fiind instigate de comportamentul lui Gîndea V.I., i-au agresat pe ... după ce unul din ei i-a aplicat o lovitură cu un obiect de metal ... cauzîndu-i ... vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, în urma cărora victima a decedat*” (f.d. 145-146, v.2).

Instanța de apel la încadrarea acțiunilor inculpatului în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, a constatat: „*Gîndea V.I. ... aflîndu-se ... într-un loc public, acționînd împreună și de comun acord cu alte două persoane ... încalcînd grosolan ordinea publică și manifestînd o vădită lipsă de stimă și respect față de societate, urmărind scopul manifestării bravurii ... s-a exprimat cu cuvinte necenzurate ... și împreună cu persoanele neidentificate, care fiind instigate de comportamentul lui Gîndea V.I., i-au agresat ... după ce unul din ei i-a aplicat o lovitură cu un obiect de metal ... cauzîndu-i ... vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, în urma cărora victima a decedat*” (f.d. 136, v.3).

Examinînd aceste două aspecte ale învinuirii, Colegiul atestă că ele sunt identice, deși acțiunile lui Gîndea V.I. de către organul de urmărire penală au fost încadrate în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, iar de către instanța de apel în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal. Incertitudinea faptei constatate de către instanța de apel, în raport cu calificarea acțiunilor inculpatului în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, luînd în considerație prezența elementului „*i-a aplicat o lovitură cu un obiect de metal*”, are drept rezultat prezența erorii grave de fapt.

De asemenea, Colegiul menționează că, infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, iar fapta a fost comisă la 01 februarie 2008. Reieșind din prevederile art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal, termenul de prescripție a tragerii la răspundere penală pentru săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave este de 5 ani. Astfel, instanța de apel nu a verificat faptul intervenirii sau nu a prescripției tragerii la răspundere penală.

Cu referire la capătul de învinuire de comitere a infracțiunii prevăzute în art. 151 Cod penal, vătămare intenționată gravă a sănătății:

Din materialele cauzei se constată că, Gîndea V.I. de către:

- organul de urmărire penală a fost învinuit, în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 41, 42 alin. (4), (5), 151 alin. (4) Cod penal, adică, „*prin participație la vătămarea intenționată gravă a integrității sănătății, de trei persoane, care a provocat decesul victimei*”;

- instanța de fond a fost achitat pe acest capăt de învinuire, pe motiv că fapta nu a fost comisă de către inculpat;

- instanța de apel, procesul penal pornit în baza art. 42 alin. (4), (5), 151 alin. (4) Cod penal a încetat, în baza art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece există alte circumstanțe ce exclud tragerea la răspundere penală.

În motivarea acestei concluzii instanța de apel a menționat: „... în acțiunile lui Gîndea V.I. lipsesc elementele constitutive a acestei infracțiuni și anume că se evidențiază *”excesul de autor”, ceea ce duce la încetarea procesului penal în baza art. 391 alin.(1) pct.6) Cod procedură penală, deoarece există alte circumstanțe ce exclud tragerea la răspundere penală”*. Astfel, se constată că instanța de apel a încetat procesul penal pe acest capăt de învinuire, avînd ca temei *”excesul de autor”,* la care a aplicat instituția încetării procesului penal, prevăzută în art. 391 alin.(1) pct.6) Cod procedură penală. Aici Colegiul evidențiază interpretarea eronată de către instanța de apel a acestei norme procedurale, deoarece temeiul *”excesul de autor”,* nu cade sub incidența circumstanțelor care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală. În cazul constatării prezente a circumstanței *”excesul de autor”,* poate fi aplicabilă instituția achitării persoanei. În asemenea circumstanțe Colegiul atestă și pe acest capăt de învinuire o eroare gravă de procedură.

Alt aspect care urmează a fi abordat este analiza probelor efectuată de instanța de apel, în urma căreia s-a concluzionat despre existența în acțiunile inculpatului a indicelor infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal și încetarea procesului penal pornit în baza art. 42 alin. (4), (5), 151 alin. (4) Cod penal.

Fiind audiat în instanța de apel succesorul părții vătămate Timercan P.I. a susținut integral declarațiile sale de la urmărirea penală și instanța de fond, care a confirmat că inculpatul Gîndea V.I. a venit împreună cu încă două persoane și după ce au spus *„aceștia trebuie de bătut”*, au început toți trei să aplice lovituri lui Timercan V.I., Simion I.A. și Timercan P.I. Apoi Gîndea V.I. a cerut de la șoferul Mercedesului un obiect pentru a-i bate. După aplicarea loviturilor Timercan V.I. și-a pierdut cunoștința. Ulterior, a auzit cum șoferul automobilului „Mercedes” le-a spus celor 2 persoane că trebuie să fugă, deoarece vine poliția. După ce fratele Vitalii a fost luat de salvare, Gîndea Vitalie l-a întrebat cum îl cheamă și dacă pot vorbi, după care au urcat în autobuz, unde inculpatul i-a propus o sumă de bani pentru ca el să spună părinților victimei că acesta singur a căzut și s-a lovit (f.d. 35-36, 66-67, 79 v.1, 158-160 v.2).

Fiind audiat în instanța de apel martorul Timercan Tudor a susținut integral declarațiile sale de la urmărirea penală și din instanța de fond, în care a menționat că, la un moment dat a auzit ceva gălăgie în urmă, întorcîndu-se a văzut că niște persoane

necunoscute îl băteau pe Timercan Pavel și Simion Ion, iar Timercan Vitalie era întins la pământ lângă autobuz. Persoanele necunoscute erau patru la număr, șoferul autobuzului și încă trei persoane". Fiind audiat suplimentar a concretizat că „...persoanele care i-au bătut la 01 februarie 2008 au venit împreună cu un autovehicul de model „Mercedes”, iar ulterior în cadrul ședinței instanței de fond a declarat că „Inculpatul Gîndea V. a participat la bătaie, toți trei au participat la bătaie” (f.d.70-71, 79 v. 1).

Deși aceste declarații sunt redată în decizia instanței de apel, însă ele nu au fost apreciate la justa valoare în cumul cu alte probe de asemenea descrise în decizia instanței de apel, fapt ce a dus la concluzia prematură a instanței de apel precum:

„Analizând în ansamblu probele cauzei penale date prin prisma art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concluziei, veridicității și coroborării lor, permit instanței de apel de a concluziona despre existența în acțiunile inculpatului Gîndea Vitalie a indicilor infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2), lit.b) Cod penal...” (f.d. 135 v.3).

„În urma analizei probelor cercetate și verificate, Colegiul a stabilit că, lui Gîndea V.I. nu-i pot fi imputate și acțiunile calificate în baza art. 151 alin.(4) Cod penal, vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, de trei persoane, care au provocat decesul victimei, deoarece careva probe ce ar indica direct la Gîndea V.I., că acesta ar fi aplicat părții vătămate o lovitură cu un obiect dur-contondent, cauzîndu -i vătămări corporale grave periculoase pentru viață.” (f.d. 142 v.3).

Apreciind cele menționate instanța de recurs specifică că, instanța de apel s-a expus prematur asupra probelor menționate supra în prezenta decizie, fără a le analiza în cumul cu celelalte probe administrate la dosar: declarațiile martorilor Țurcan I., Simion I., Mocanu N., Muntean G., precum și probele materiale din dosar: procesul-verbal de recunoaștere a persoanei; procesul-verbal de confruntare a martorului Timercan P.I. și Gîndea V.I.; procesul-verbal de confruntare dintre martorul Țurcanu I.E. și Gîndea V.I.; prin informația 903 înregistrată la 01.02.2008 cu nr. 645 în CP sect. Centru, mun. Chișinău; certificatul de vizită nr. 81708 din 02.02.2008; procesul-verbal de examinare a obiectului din 10.07.2008; raportul de examinare medico-legală a cadavrului cet. Timercan V.I. nr. 278 din 22.04.2008; raportul de expertiză medico-legală a cadavrului cet. Timercan V.I. nr. 278 din 06.08.2008; raportul de expertiză medico-legală nr. 936/D din 21.04.2009, care deși au fost cercetate de către instanța de apel, însă instanța nu le-a dat o careva apreciere, nefiind nici admise și nici respinse, ignorîndu-le. Ca urmare, instanța de apel nu a elucidat faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei, și anume:

- stabilirea rolului inculpatului, conform învinuirii înaintate;
- stabilirea acțiunilor inculpatului, conform învinuirii înaintate;
- cîte persoane au participat nemijlocit la comiterea infracțiunilor: 2 sau 3, conform învinuirii înaintate.

Astfel, Colegiul constată că, instanța de apel urma să aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și în concluziile sale să motiveze admiterea unor

probe sau respingerea altora (art. 394 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală). Contrar acestor stricte prevederi legale instanța de apel a selectat câteva probe, argumentînd la general, fără să le aprecieze pe fiecare în parte și să se expună asupra admisibilității sau inadmisibilității probei respective, expunînd temeiul respectiv cu argumentarea clară a concluziilor sale în decizia adoptată.

În opinia instanței de recurs, instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt, fiind prezentă discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, ignorarea unor aspecte evidente, ce au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature, nemotivate.

Colegiul apreciază că situația de fapt a fost stabilită de către instanța de apel cu ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții de cît cea pe care materialul probator o susține, ca urmare încadrînd acțiunile inculpatului în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, și încetînd procesul penal pornit în baza 41, 42 alin. (4), (5), 151 alin. (4) Cod penal.

La fel, Colegiul remarcă faptul că, instanța de apel nu a cercetat amănunțit aspectele actului de sesizare înaintat, cu delimitarea și verificarea confirmării sau infirmării învinuirii înaintate lui Gîndea V.I., și anume în sensul în care această învinuire a fost înaintată. În acest aspect Colegiul atenționează că în învinuirea înaintată lui Gîndea V.I., în baza art. 41, 42 alin. (4), (5), 151 alin. (4) Cod penal, nu este indicată aplicarea cărorva lovituri de către acesta, ci instigarea prin acțiunile sale a celorlalte două persoane neidentificate, dintre care unul și a aplicat lovitura cu un obiect dur contodent. Instanța de apel urma în acest aspect să se expună, dar nu în aspectul aplicării sau nu de către Gîndea V.I. a loviturii cu un obiect dur contodent părții vătămate. De asemenea, instanța de apel urma să verifice conform actului de sesizare și prezența sau lipsa calificativului prevăzut la art. 287 Cod penal „cu aplicarea sau cu încercarea aplicării armei sau a altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății”. În acest sens Colegiul remarcă faptul că instanța de judecată este obligată să soluționeze cauzele numai în limitele în care a fost învestită prin actul de sesizare.

Reieșind din cele indicate supra, Colegiul constată, că la examinarea cauzei în instanța de apel nu au fost respectate cerințele de judecare a apelului, ca urmare problemele ridicate în presenta decizie urmează a fi soluționate, fiind obligatorii pentru instanța de apel ce va rejudeca cauza.

Astfel, Colegiul constată că și-au găsit confirmare temeiurile invocate de recurenți, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, deoarece aceste erori nu pot fi corectate de instanța de recurs. Mai mult ca atît, instanța de apel a făcut trimitere selectiv la probe, fără să le aprecieze pe fiecare în parte și să se expună asupra admisibilității sau inadmisibilității probelor respective, expunînd temeiul necesar.

În asemenea condiții, instanța de recurs conchide că, decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea cauzei în instanța de apel pentru rejudecare în alt complet de judecători.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate de apelanți în apel și în recursurile prezente, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, prezența sau lipsa în acțiunile inculpatului a infracțiunilor imputate, reieșind din practica unitară în acest domeniu, și să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de prevederile Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție, de practica unitară în acest domeniu, de practica relevantă a CtEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

11. În conformitate cu prevederile art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Admite recursurile ordinare declarate împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 martie 2014, de către procurorul Procuraturii de nivelul Curții de Apel Chișinău, Brigai Sergiu și avocatul Tăbîrță Adrian, în numele inculpatului, **Gîndea Vitalie Ion**, în cauza penală în privința acestuia, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată la 28 octombrie 2014.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Ion Guzun

Vladimir Timofti

Petru Moraru